

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami určenými na program „Výskum a vývoj v prírodných, technických, lekárskejších a spoločenských vedách a ich zabezpečenie“ vo vybraných organizáciách Slovenskej akadémie vied

Kontrola bola vykonaná v zmysle plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2006, jej účelom bolo preveriť vecné čerpanie finančných prostriedkov vzhľadom k stanovenému zámeru a cieľom programu/podprogramov/prvkov programovej štruktúry Slovenskej akadémie vied (ďalej len „SAV“), ako aj dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti čerpania verejných prostriedkov na ich plnenie za obdobie rokov 2005, 2006 až do 30.04.2007.

Subjektmi kontroly boli Fyzikálny ústav SAV, Ústav anorganickej chémie SAV a Ústav zoológie SAV v Bratislave.

Predmetom kontroly bolo:

- pôsobnosť kontrolovaného subjektu,
- plnenie cieľov programu a vyhodnotenie merateľných ukazovateľov,
- dodržanie určených podmienok pri používaní finančných prostriedkov účelovo pridelených na riešenie projektov,
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami,
- úplnosť, včasnosť, preukázateľnosť a správnosť vyúčtovania poskytnutých finančných prostriedkov na riešenie projektov,
- stav správy a ochrany majetku štátu,
- účinnosť vnútorného kontrolného systému vo vzťahu k hospodáreniu s verejnými prostriedkami a k nakladaniu s majetkom štátu.

Kontrolou bolo zistené, že kontrolované ústavy SAV nevedli operatívnu evidenciu o vykonaných rozpočtových opatreniach.

V rozpočtovom informačnom systéme nevykonávali plnenie a hodnotenie cieľov a merateľných ukazovateľov.

Až na ojedinelé výnimky, nezabezpečovali ochranu výsledkov svojej výskumnej činnosti a nemali vypracované vnútorné pravidlá zabezpečenia takejto ochrany.

Jeden z ústavov nevedol finančné prostriedky určené na riešenie úloh výlučne na účtoch v Štátnej pokladnici, ale mal otvorené účty v komerčnej banke, čím nedodržel príslušné ustanovenia zákona o Štátnej pokladnici.

Nedostatočne bola využívaná možnosť vyplývajúca zo zákona o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja, podľa ktorej bolo možné určovať obmedzenia nákladov na jednotlivé druhy činností a účelu použitia finančných prostriedkov. Namiesto toho sa umožňovalo použitie prostriedkov určených na riešenie úloh na financovanie bežnej prevádzky ústavov.

Z prostriedkov určených na riešenie úloh boli financované aj bežné prevádzkové výdavky nesúvisiace s riešením úloh. V dvoch ústavoch si tieto stanovili percentuálny podiel z celkovej sumy určenej na riešenie úloh, ktorý sa používal na financovanie bežnej prevádzky ústavov.

System financovania prevádzkových potrieb a riešenia úloh Fyzikálneho ústavu SAV nie je jednoznačný a prehľadný. Nie sú jasne stanovené pravidlá čo je riešením úlohy a čo je financovanie prevádzky, resp. nahradzuje sa financovanie prevádzky inštitucionálnej formy financovaním z prostriedkov určených na riešenie výskumných úloh. Týmto nebolo správne vykázané čerpanie prostriedkov na riešenie úloh a čerpanie prevádzkových potrieb Fyzikálneho ústavu SAV.

Niektoré podmienky určené poskytovateľmi finančných prostriedkov neboli jednoznačné a vzájomne si odporovali. V rozpore so zákonom o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja neboli v každom prípade uzatvárané zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov.

Nedostatočne bola vykonávaná kontrola čerpania a účelovosti vynakladania finančných prostriedkov, resp. vykonávaná bola len formálnym spôsobom podľa predkladaných súpisov dokladov bez kontroly týchto dokladov.

V správe majetku štátu bol nesprávne uvedený správca majetku štátu ako jeho vlastníak, niektorý majetok bol nesprávne zaradený do odpisových skupín, neboli ocenené všetky pozemky a nebolo o nich účtované. Neuplatňovali sa zmluvné

poplatky z omeškánia pri oneskorení úhrad nájomného, uzatvárali sa nájomné zmluvy bez uvádzania dátumu podpisu a účinnosti zmlúv. Nebola vykonaná inventarizácia všetkého majetku, resp. v jednom ústave nebola vykonaná vôbec.

Ďalšie nedostatky boli zistené v neaktualizovaní vnútorných smerníc, ktoré už nezodpovedali platným predpisom; v odmeňovaní bez písomného zdôvodnenia odmeny; v dodržiavaní zákona o cestovných náhradách; v dodržiavaní zákona o verejnom obstarávaní a pod.

Nedostatky zistené vo vnútornom kontrolnom systéme dokumentujú, že jeho účinnosť je potrebné zvyšovať.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnymi zástupcami všetkých troch kontrolovaných subjektov. Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude následne kontrolované.